

การบัญชีการเงิน

Financial Accounting

รหัสวิชา : 3521103

อ. สมใจ เกาด้วง

บทที่ 3

การบันทึกรายการในสมุดบัญชีขั้นต้น

หัวข้อสำคัญ

- สมุดบัญชีขั้นต้น
- เอกสารประกอบการบันทึกบัญชี
- การกำหนดเลขที่ผังบัญชี
- หลักการบันทึกบัญชี
- การบันทึกรายการในสมุดรายวันทั่วไป

สมุดบัญชีขั้นต้น

➤ สมุดบัญชีขั้นต้น (*Book of Original Entry*)

สมุดบันทึกเล่มแรกที่ใช้บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้น ตามลำดับก่อนหลัง จึงนำผ่านรายการจากสมุดบัญชีขั้นต้น ไปยังสมุดบัญชีขั้นปลาย

ประเภทของสมุดบัญชีขั้นต้น

➤ ประเภทของสมุดบัญชีขั้นต้น

*(Types of **B**ook of **O**riginal **E**ntry)*

สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภท คือ

1. สมุดรายวันทั่วไป (***G**eneral **J**ournal*)
2. สมุดรายวันเฉพาะ (***S**pecial **J**ournal*)

1. สมุดรายวันทั่วไป

สมุดรายวันทั่วไป (*General Journal*)

- **คือ** สมุดบัญชีที่สามารถใช้จดบันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นได้ **ทุกรายการค้า** ถ้ากิจการนั้นไม่มีสมุดรายวันเฉพาะ แต่ถ้ากิจการนั้นมีการใช้สมุดรายวันเฉพาะ สมุดรายวันทั่วไปจะมีไว้เพื่อบันทึกรายการค้าอื่น ๆ ที่เกิดขึ้น และไม่สามารถนำไปบันทึกในสมุดรายวันเฉพาะเล่มใดเล่มหนึ่งได้

1. สมุดรายวันทั่วไป

➤ สมุดรายวันทั่วไปจะใช้บันทึกรายการดังนี้

1. รายการเปิดบัญชี
2. รายการปิดบัญชี
3. รายการปรับปรุงบัญชี
4. รายการแก้ไขข้อผิดพลาด

2. สมุดรายวันเฉพาะ

สมุดรายวันเฉพาะ (*Special Journal*)

- **คือ** สมุดที่ใช้บันทึกรายการค้าที่เกิดขึ้นเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามชนิดของสมุดรายวันเฉพาะเท่านั้นหรือเกิดขึ้นบ่อย ๆ ซึ่งเหมาะสำหรับกิจการที่มีขนาดใหญ่ที่มีรายการค้าเกิดขึ้นในกิจการเป็นจำนวนมาก เพื่อลดงานที่ต้องทำซ้ำ ๆ สามารถแยกเป็นเฉพาะเล่มได้

2. สมุดรายวันเฉพาะ

สมุดรายวันเฉพาะ ประกอบด้วย

2.1 สมุดรายวันรับเงิน (*Cash Received Journal*)

2.2 สมุดรายวันจ่ายเงิน (*Cash Payment Journal*)

2.3 สมุดรายวันซื้อ (*Purchases Journal*)

2. สมุดรายวันเฉพาะ

2.4 สมุดรายวันขาย (**S**ales **J**ournal)

2.5 สมุดรายวันส่งคืนและส่วนลด

(**P**urchase **R**eturns and **A**llowance **J**ournal)

2.6 สมุดรายวันรับคืนและส่วนลด

(**S**ales **R**eturns and **A**llowance **J**ournal)

เอกสารประกอบการลงบัญชี

1. ใบเสร็จรับเงิน

2. ใบวางบิล

3. ใบกำกับภาษี

4. ใบส่งของ

5. ใบรับของ

6. ใบสำคัญรับเงิน

7. ใบสำคัญจ่ายเงิน

รูปแบบของสมุดรายวันทั่วไป (General Journal Form)

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า..... (2)

พ.ศ.....		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	บาท	สต
(3)		(4)	(5)	(6)		(7)	

ผังบัญชี (Chart of Account)

คือ การกำหนดเลขที่บัญชีต่าง ๆ ที่บันทึกไว้ในสมุดรายวันทั่วไป ซึ่งเลขที่บัญชีนี้จะถูกกำหนดอย่างมีระบบตามมาตรฐานทั่วไปตามหมวดบัญชี โดยบัญชีทั้งหมด จะถูกแบ่งออกเป็น 5 หมวด

หมวดบัญชีและการกำหนดเลขที่บัญชี

หมวดที่ 1. หมวดสินทรัพย์ เลขที่บัญชีคือ 1

หมวดที่ 2. หมวดหนี้สิน เลขที่บัญชีคือ 2

หมวดที่ 3. หมวดส่วนของเจ้าของ เลขที่บัญชีคือ 3

หมวดที่ 4. หมวดรายได้ เลขที่บัญชีคือ 4

หมวดที่ 5. หมวดค่าใช้จ่าย เลขที่บัญชีคือ 5

การกำหนดเลขที่บัญชี

ตัวอย่างการกำหนดเลขที่บัญชีในหมวดสินทรัพย์

➤	เงินสด	101
➤	เงินฝากธนาคาร	102
➤	เงินลงทุนระยะสั้น	103
➤	ลูกหนี้	104
➤	ตัวเงินรับ	105
➤	วัสดุสำนักงาน	106

การกำหนดเลขที่บัญชี

ตัวอย่างการกำหนดเลขที่บัญชีในหมวดหนี้สิน

- เจ้าหนี้การค้า
- ⁺ ตัวเงินจ่าย
- เงินกู้
- เงินกู้จำนอง

ตัวเลขหลักแรก หมายถึง เลขที่หมวดบัญชี
ตัวเลขหลักที่ 2 และ 3 หมายถึง ลำดับที่ของรายการ

201

202

203

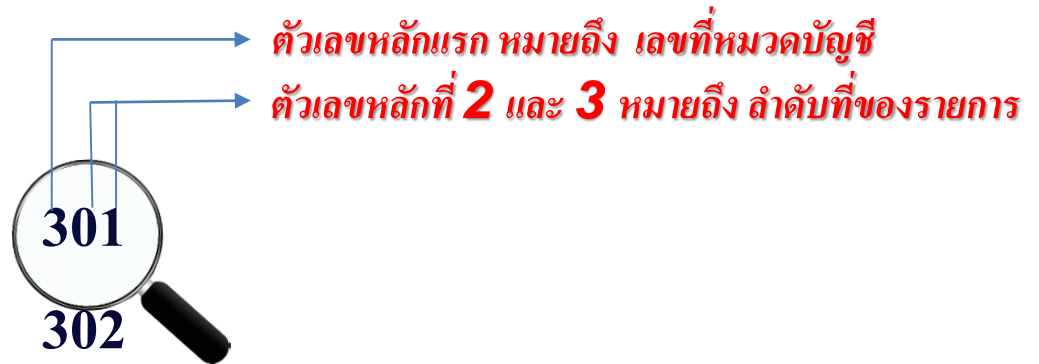
204

การกำหนดเลขที่บัญชี

ตัวอย่างการกำหนดเลขที่บัญชีในหมวดส่วนของเจ้าของ

- ทูน – นาย ก
- ถอนใช้ส่วนตัว

การกำหนดเลขที่บัญชี

ตัวอย่างการกำหนดเลขที่บัญชีในหมวดรายได้

			ตัวเลขหลักแรก หมายถึง เลขที่หมวดบัญชี
			ตัวเลขหลักที่ 2 และ 3 หมายถึง ลำดับที่ของรายการ
➤	รายได้ค่าบริการ	401	
➤	รายได้ค่าเช่า	402	
➤	ดอกเบี้ยรับ	403	
➤	รายได้อื่น ๆ	404	

การกำหนดเลขที่บัญชี

ตัวอย่างการกำหนดเลขที่บัญชีในหมวดค่าใช้จ่าย

		ตัวเลขหลักแรก หมายถึง เลขที่หมวดบัญชี
		ตัวเลขหลักที่ 2 และ 3 หมายถึง ลำดับที่ของรายการ
➤ ค่าโฆษณา	501	
➤ เงินเดือน	502	
➤ ดอกเบี้ยจ่าย	503	
➤ ค่ารับรอง	504	
➤ ค่าประกันภัย	505	
➤ ค่าสาธารณูปโภค	506	

การบันทึกบัญชีตามระบบบัญชีคู่

- **คือ** การบันทึกบัญชีตามรายการค้าทุกรายการที่เกิดขึ้นโดยเดบิตบัญชีหนึ่ง และเครดิตอีกบัญชีหนึ่ง ด้วยจำนวนเงินที่เท่ากันเสมอ แต่ในบางครั้งรายการค้าที่เกิดขึ้นในเวลาเดียวกันมีหลายบัญชี อาจบันทึกบัญชีโดยเดบิตหรือเครดิตบัญชีหลายบัญชีรวมกันได้ เรียกว่า การรวมรายการ แต่จำนวนเงินรวมของเดบิตและเครดิต จะต้องเท่ากันเสมอ ซึ่งเป็นไปตาม สมการบัญชีที่ว่า สินทรัพย์ เท่ากับ หนี้สิน และ ส่วนของเจ้าของรวมกัน

หลักการบัญชีคู่หรือระบบบัญชีคู่

เดบิต Dr.

1. สินทรัพย์เพิ่ม

2. หนี้สินลด

3. ส่วนของเจ้าของลด

- ถอนใช้ส่วนตัว
- ค่าใช้จ่าย
- ขาดทุนสุทธิ

เครดิต CR.

1. สินทรัพย์ลด

2. หนี้สินเพิ่ม

3. ส่วนของเจ้าของเพิ่ม

- ลงทุนเพิ่ม
- รายได้
- กำไรสุทธิ

ความหมายของคำว่า เดบิตบัญชี และเครดิต

- **เดบิต (Debit : Dr.)** หมายถึง ด้านซ้ายของสมการบัญชีเป็นด้านที่ใช้บันทึกรายการบัญชีที่ทำให้ สินทรัพย์เพิ่ม หนี้สินลดลง และส่วนของเจ้าของลดลง
- **เครดิต (Credit : Cr.)** หมายถึง ด้านขวาของสมการบัญชีเป็นด้านที่ใช้บันทึกรายการบัญชีที่ทำให้ สินทรัพย์ลดลง หนี้สินเพิ่มขึ้น และส่วนของเจ้าของเพิ่มขึ้น

รายการเปิดบัญชี (Opening Entry)

➤ รายการเปิดบัญชี (*Opening Entry*)

แบ่งออกเป็น 2 กรณี คือ

1. การบันทึกบัญชีเมื่อลงทุนครั้งแรก

1.1 นำเงินสดและสินทรัพย์อื่นมาลงทุน

1.2 นำเงินสด สินทรัพย์อื่น และหนี้สินมาลงทุน

2. การบันทึกบัญชีเมื่อเริ่มรอบระยะเวลาบัญชีใหม่

กรณีที่ 1 การบันทึกบัญชีเมื่อลงทุนครั้งแรก

1.1) นำเงินสดและสินทรัพย์อื่นมาลงทุน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	1	เงินสด		20,000	-		
		เงินฝากธนาคาร		70,000	-		
		เครื่องตกแต่งสำนักงาน		54,000	-		
		อาคาร		200,000	-		
		ทุน-นางสาวแก้วนภา				344,000	-
		นางสาวแก้วนภานำเงินสด					
		และสินทรัพย์มาลงทุน					

1.2) นำเงินสด สินทรัพย์อื่น และหนี้สินมาลงทุน

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	1	เงินสด		20,000	-		
		เงินฝากธนาคาร		70,000	-		
		เครื่องตกแต่งสำนักงาน		54,000	-		
		อาคาร		200,000	-		
		เจ้าหนี้-ร้านกนก				80,000	-
		ทุน-นางสาวแก้วนภา				264,000	-
		นางสาวแก้วนภา นำสินทรัพย์ และรับโอนหนี้สิน					

กรณีที่ 2 การบันทึกบัญชีเมื่อรอบระยะเวลาบัญชีใหม่

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 1

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต		
เดือน	วันที่			บาท	สต	บาท	สต	
ม.ค.	1	เงินสด		20,000	-			
		เงินฝากธนาคาร		70,000	-			
		เครื่องตกแต่งสำนักงาน		54,000	-			
		อาคาร		200,000	-			
		เจ้าหนี้ - ร้านกนก					80,000	-
		ทุน-นางสาวแก้วนภา					264,000	-
		นางสาวแก้วนภา มีสินทรัพย์ หนี้สิน และทุน ยกมาต้นงวด						

สมุดรายวันทั่วไป

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	1	เงินสด ทุน-นางสาวสายสมร นางสาวสายสมรนำเงินสด มาลงทุน		250,000	-	250,000	-
	2	อุปกรณ์เสริมสวย เงินสด ซื้ออุปกรณ์เสริมสวย		58,000	-	58,000	-

สมุดรายวันทั่วไป

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	5	เงินสด รายได้ค่าบริการ		250	-	250	-
		ได้รับเงินค่าบริการตัด- สระ ใคร					
	9	อุปกรณ์เสริมสวย		25,000	-		
		เงินสด				15,000	-
		เจ้าหนี้ - ร้านเดโกะ				10,000	-
		ซื้ออุปกรณ์เสริมสวยเพิ่ม					

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 2

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	บาท	สต
ม.ค.	12	ค่าเช่า เงินสด จ่ายค่าเช่าร้าน		5,000	-	5,000	-
	13	เจ้าหนี้ - ร้านเดโกะ เงินสด จ่ายชำระหนี้เจ้าหนี้		10,000	-	10,000	-

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 2

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	บาท	สต
ม.ค.	15	เงินสด รายได้ค่าบริการ ได้รับเงินค่าบริการ		1,500	-	1,500	-
		ค่าแรง เงินสด จ่ายค่าแรงคนงาน 2 คน		6,000	-	6,000	-

สมุดรายวันทั่วไป

N

หน้า 2

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	บาท	สต
ม.ค.	18	ลูกหนี้-บ.ศรีไทย จำกัด รายได้ค่าบริการ ให้บริการเสริมสวย บ.ศรีไทย จก. ยังไม่ได้รับเงิน		29,000	-	29,000	-
	20	เงินสด ลูกหนี้-บ.ศรีไทย จำกัด รับเงินจากลูกหนี้-บ.ศรีไทย จก.		29,000	-	29,000	-

สมุดรายวันทั่วไป

N

หน้า 2

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	บาท	สต
ม.ค.	23	วัสดุเสริมสวย เจ้าหนี่ - ร้านเคโกะ ชื้อน้ำยาสระ ครีมนวด ยังไม่จ่ายเงิน		1,250	-	1,250	-
	25	เงินสด รายได้ค่าบริการ รับเงินรายได้ค่าบริการยึดผม		1,500	-	1,500	-

สมุดรายวันทั่วไป

หน้า 3

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต	บาท	สต
ม.ค.	28	เจ้าหนี้ - ร้านเดโกะ เงินสด จ่ายชำระหนี้ค่าน้ำยาสระ ครีมนวด		1,250	-	1,250	-
	29	ค่าสาธารณูปโภค เงินสด จ่ายค่าน้ำ ค่าไฟ ค่าโทรศัพท์		2,350	-	2,350	-

สมุดรายวันทั่วไป

N

หน้า 3

พ.ศ. 2560		รายการ	เลขที่ บัญชี	เดบิต		เครดิต	
เดือน	วันที่			บาท	สต.	บาท	สต.
ม.ค.	31	ค่าแรง เงินสด จ่ายค่าแรงคนงาน		6,000	-	6,000	-

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม
Nakhon Pathom Rajabhat University

